

ความสุข

ความสุขของแต่ละคนมีความหมายแตกต่างกันออกไป บางคนคิดถึงการมีเงินทองจับจ่ายใช้สอย มีสิ่งอำนวยความสะดวกในชีวิตที่เพียงพอ บางคนมีความสุขจากการได้กินอาหารอร่อยๆ หรือสุขกับการได้อ่านหนังสือดีๆ สักเล่ม ได้อยู่กับคนรัก บางคนมีความสุขจากการเข้าวัดฟังธรรม ได้ทำความดี ความสุขของแต่ละคนแตกต่างกันไป และวิธีการแสวงหาความสุขก็แตกต่างกันออกไป ตามแต่มุมมองและประสบการณ์

ปัจจัยกำหนดความสุข

1. ปัจจัยทางด้านพันธุกรรม เป็นสิ่งที่เราสามารถเรียนรู้และฝึกฝนเพื่อเปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้นได้ เช่น นิสัยซึ่กลัว การมองโลกแง่ร้าย
2. ความพึงพอใจในชีวิตและตัวเอง
3. สมรรถภาพของจิตใจ ความสามารถในการสร้างสัมพันธ์และจัดการปัญหาในชีวิต
4. คุณภาพของจิตใจ ใช้หลักคำสอนทางศาสนาเป็นแนวทางการดำเนินชีวิต ยกโทษและให้อภัยผู้สำนึกผิดอย่างจริงใจ การให้ความช่วยเหลือแก่ผู้อื่นที่ไม่ใช่ญาติของตน เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน
5. ปัจจัยสนับสนุน เช่น ครอบครัวมีเวลาให้แกกันอย่างเพียงพอ แต่งงานหรือเป็นโสด ไม่ประสบปัญหาการหย่าร้าง รายได้ดี ไม่มีหนี้ก้อนกระบับ การงานมั่นคง ละครกรรมที่กินทำกินเป็นของตนเอง ไม่อาศัยอยู่ในจังหวัดที่มีการเร่งพัฒนารายได้ โดยครอบครัวตนเองมีรายได้น้อย

วิธีการสร้างความสุขด้วยตัวเอง

1. ออกกำลังกายวันละ 30 นาที อย่างน้อย 3 ครั้งต่อสัปดาห์
2. ก่อนเข้านอนทุกคืน ลอง**ทบทวนสิ่งดี ๆ** ที่เกิดขึ้นในชีวิตด้วยความรู้สึกรับรองอย่างน้อย 5 เรื่องต่อวัน
3. ให้เวลาพูดคุย **รับฟัง**คู่ครอง เพื่อนสนิท อย่างน้อยหนึ่งชั่วโมง ในทุกๆ สัปดาห์ โดยไม่มีใครเข้ามาขัดจังหวะหรือรบกวน
4. **ปลูกต้นไม้** ต้นเล็กๆ ตั้งบนโต๊ะ หรือในกระถาง แล้วดูแลรักษาได้ดี
5. **ลดเวลาดูทีวี**ลงครึ่งหนึ่ง
6. **ยิ้มและทักทายคนที่ไม่รู้จัก**อย่างน้อยวันละครั้ง
7. หาโอกาส**พูดคุยกับเพื่อนฝูง**ที่ห่างกันไป ลองนัดหมายเพื่อพบเจอกันบ้าง
8. **หัวเราะให้มาก**และนานพอทุกๆ วัน
9. **ใส่ใจดูแลตนเอง**ในทุกๆ วัน ใช้เวลาลองทำบางสิ่งๆ ที่สร้างความเพลิดเพลินให้กับตัวเอง
10. ลองฝึกเป็นผู้ให้ ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความใส่ใจ **มอบสิ่งดี ๆ** ให้คนอื่นบ้าง